

Zagreb, 16. studenoga 2018.

SINDIKATIMA JAVNIH SLUŽBI

Poštovane kolegice i kolege!

Kako nisam u prilici izložiti Vam drugačije svoja stajališta, kažem „svoja“ jer ih nisam još uspio ni provjeriti na tijelima našeg sindikata, na sastancima sindikata javnih službi, jer se predstavnika Preporoda ne poziva na održane sastanke, ovim Vam želim upoznati sa stavovima vezanim kako o ponudi Vlade tako i o predstojećim sindikalnim aktivnostima.

Odmah na početku obavještavam Vas da se oko 80-posto članstva Preporoda izjasnilo protiv prihvaćanja ponude Vlade RH te da će Preporod, bez obzira na ignoriranje od strane drugih sindikata u javnim službama, pridružiti u zajedničkim sindikalnim aktivnostima ostalim sindikatima, kada i ako do njih dođe.

Ipak, kako su do mene došle informacije da se kao o vrlo izglednoj mogućnosti među sindikatima razmatralo organiziranje jednosatnog štrajka, smatram korisnim i korektnim iznijeti Vam svoja stajališta o spomenutoj mogućnosti.

Zaostajanje plaća u javnim službama važna je sastavnica politike ove Vlade, kao i politika svih prijašnjih vlada. O tom segmentu politike vladajućih postoji suglasje trenutnih koalicijskih partnera, ali i nezainteresiranost važnijih oporbenih stranaka. Ovo držim važnim za istaknuti stoga, jer prema mom shvaćanju, do suštinske promjene odnosa vlasti prema našim plaćama može doći samo i jedino nakon dobro pripremljenog i dugotrajnog sindikalnog pritiska.

Zašto je trenutak za provedbu pritiska dobar? Unatoč potpuno suprotnim stajalištima zastupanim od dijela medija, u javnosti sve više prevladava shvaćanje o potrebi rješavanja problema potplaćenosti radnika u javnim službama. Sve se ozbiljnije shvaćaju poremećaji na tržištu rada, kako u privatnom tako i u javnom odnosno državnom sektoru. Po prvi puta javljaju se čak otvoreni pozivi dužnosnika HUP-a o prelasku radnika iz javnih i državnih službi u privatni sektor. Pravo javnosti sve češće dobivaju i razmišljanja o napuštanju koncepta proračunske štednje kao jedinom i neospornom konceptu ekonomske politike.

Ipak bez obzira na dobar „tajming“, ne možemo očekivati da će simboličko iskazivanje nezadovoljstva (jednosatni štrajk upravo to jest) promijeniti kurs vlade prema „našem pitanju. Simbolički pritisak nije dostatan, no u kombinaciji s drugim sindikalnim „alatima“ može biti itekako svrhovit.

Prije poduzimanja zajedničkih aktivnosti, sindikati javnih službi bi se trebali dogovoriti o jedinstvenom nastupu te povećanju osnovice kao osnovnom instrumentu poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih.

U slijedećem koraku trebalo bi definirati vremensko razdoblje i aktivnosti kojima će se vršiti pritisak, kao i popratne aktivnosti koje će biti u funkciji potpore pritisku. Spomenuti bi sadržaji trebali biti sastavnim dijelom sporazuma kojim bi se definirali ciljevi, vrijeme

potrebno za realizaciju ciljeva, aktivnosti, participacija sindikata u troškovima, mehanizam donošenja odluka, itd. Mišljenja sam da bi, ako do takvog dogovora dođe, u idućih najmanje 6 mjeseci, trebalo iz mjeseca u mjesec kombinirati i pojačavati simboličke, odnosno manifestacijske oblike iskazivanja nezadovoljstva. Polusatnim, jednosatnim i višesatnim štrajkovima, s jedne strane, i regionalno organiziranim prosvjedima te središnjim prosvjedom, s druge strane, javnost bi se dodatno senzibilizirala za naš zahtjev, ali i međusobno umrežavalo dužnosnike i članstvo naših sindikata na terenu. Do proljeća iduće godine mi bismo osposobili aktivističku mrežu na terenu, ali i najširu javnost upoznali s našim jasno artikuliranim i temeljito argumentiranim zahtjevom.

Da bi naše članstvo i javnost prepoznali ozbiljnost naših namjera, odmah na početku, trebalo bi se dogovoriti oko zahtjeva, točnije koliko povećanje osnovice zahtijevamo, kao i vrsti završnog pritiska za koji ćemo se opredijeliti.

Važno je voditi računa, kolegice i kolege, da nam zahtjev bude dovoljno motivirajući, a odabir načina završnog pritiska u skladu s našim mogućnostima. Predlažem da traženo povećanje osnovice iznosi 33 umjesto 3-posto (simboliku nikad ne treba podcijeniti). Pretpostavka uspjeha je da članstvo naš zahtjev prepozna kao utemeljen i realno ostvariv. Našem je članstvu, nakon praktično desetogodišnjeg zamrzavanja naših plaća, dosta polovičnih rješenja koje vode samo i jedino zadržavanju postojećeg zaostajanja naših plaća.

U komunikaciji našeg zahtjeva prema javnosti, iznimno važnim smatram osmišljavanje i vođenje višemjesečne medijske kampanje. Jumbo-plakati, radijski i tv-spotovi, oglasi, banneri za portale, zajednička web-stranica i facebook stranica itd. - neki su od važnijih alata koji bi trebali biti u funkciji provedbe kampanje. Kampanju treba iskoristiti za promoviranje zahtjeva, ali i za najavu završnog pritiska.

Završni pritisak bi trebao uslijediti na kraju medijske kampanje i on bi se, uvažavajući snagu resursa kojim raspolažemo, kao i naša dosadašnja iskustva, trebao sastojati u prikupljanju potpisa građana za izjašnjavanje građana o zahtjevu sindikata javnih službi.

Zašto referendum? Dokle god vlast ne promijeni Zakon o referendumu, dobro organizirane skupine u stanju su prikupiti dovoljan broj potpisa. Referendum i stoga jer su dosadašnja iskustva pokazala da je prikupljanjem potpisa građana moguće određenim društvenim pitanjima dati na političkoj važnosti. Čak i one referendumske inicijative koje nisu prikupile dovoljan broj potpisa, na neki način bile su uspješne. O njihovim se zahtjevima iscrpno govori u javnom prostoru, one postaju sastavnim dijelom programa političkih stranaka...

Referendum i zbog našeg pozitivnih iskustava iz 2014. i 2015.. Sindikati javnih službi mogu prikupiti više od potrebnog broja potpisa i s tim "kapitalom" ući u političku arenu, ali i u buduće pregovore s Vladom. Ako sindikati uspiju skupiti dovoljno potpisa, ne treba sumnjati da će naš zahtjev dobiti važno mjesto u predizbornim programima najvažnijih stranaka na budućim izborima. A upravo je ovo način, sjetimo se npr. braniteljskih udruga koje su dugotrajnim pritiskom, ne samo uspjele utjecati na političke procese u zemlji, nego i dovesti do donošenja propisa koji su u značajnoj mjeri uvažili njihove zahtjeve.

Netko će možda primijetiti kako prikupljanje potpisa za raspisivanje referenduma nije smisleno, jer će Ustavni sud odbaciti naše pitanje. Čak i kad bi do toga došlo, iako imamo uvjeravanja stručnjaka za Ustavno pravo kako je moguće formulirati održivo pitanje, to još uvijek ne znači da mi svoj cilj nećemo postići.

Zaustavio bih se ovdje i ne bih iznosio prijedloge o poželjnim aktivnostima nakon prikupljanja potpisa. Ako ovaj prijedlog, kolegice i kolege, ozbiljno razmotrite, bit će vremena i prilike za detaljnije obrazloženje daljnjih naših poteza.

Kolegice i kolege, prijedlog koji sam ovim putem podijelio s vama, nikako nemojte shvatiti nikako drugačije, nego kao doprinos jednog od 11 zainteresiranih sindikalista. Preporod će podržati i svaki drugačiji prijedlog ukoliko budemo smatrali da on ima ikakvih izgleda da dovede do rješenja problema zaostajanja naših plaća.

Poljuljano povjerenje našeg članstva u učinkovitost našeg djelovanja pa čak i u svrhovitost sindikalnog organiziranja - dodatan je motiv da svi zajedno, kolegice i kolege, pokušamo osmisliti aktivnosti kojima ćemo napokon riješiti najvažniji probleme našeg članstva.

2014. sindikati javnih službi su uspjeli s 612 tisuća prikupljenih potpisa osigurati da desetine tisuća radnika u javnim službama ne postanu agencijski radnici. Pet godina kasnije, 2019. vrijeme je za rješavanje i problema naše potplaćenosti i zaostajanja naših plaća.

S poštovanjem,

Željko Stipić